

Bomenbeheer anno 2016: kan het efficiënter?

Het gemeentelijke bomenbestand efficiënter beheren. Zorgen dat het planmatig onderhoud minder tijd hoeft te kosten en er meer aandacht kan uitgaan naar de 'bijzondere' beheeractiviteiten, zodat de kwaliteit van het bomenbestand kan toenemen. De gemeente Capelle aan den IJssel had het allemaal al voor ogen, maar... hoe?

De gemeente Capelle aan de IJssel bouwde de contacten met Bomenwacht Nederland uit en zag mogelijkheden voor een efficiëncyslag. Vanuit de boomveiligheidscontrole die Bomenwacht al voor de gemeente uitvoerde, kwamen de gesprekken op gang. De gemeente werd geattendeerd op het doorontwikkelen van het bomenbeheer volgens de werkwijze van Bomenwacht. Een werkwijze die bedoeld is om de organisatie van het bomenbeheer te analyseren en vervolgens te optimaliseren, door op alle niveaus - strategisch, tactisch en operationeel - de juiste verbindingen aan te brengen. Processen worden op deze manier efficiënter en effectiever gemaakt, en zo komen er middelen vrij die inzetbaar zijn voor méér kwaliteit. Precies wat de gemeente Capelle aan den

IJssel voor ogen had. De samenwerking met Bomenwacht werd bekrachtigd, dit jaar wordt het gehele proces van het planmatig onderhoud onder de loep genomen.

Eisen en verwachtingen

Maar wat zijn in de afgelopen decennia nu de ontwikkelingen geweest die hebben geleid tot de huidige uitdagingen voor gemeentelijke bomenbeheerders? Duidelijk is dat er nogal wat gaande is in de bomenwereld. Een veranderende functie van bomen in de samenleving, een nieuwe rol voor de bomenbeheerder, steeds hogere eisen en verwachtingen... met daartegenover de noodzaak om ieder dubbeltje drie keer om te draaien. De kwaliteit van het openbaar groen, van onze bomen, staat inmiddels behoorlijk

WEBSITES

www.bomenwacht.nl

onder druk. Er is tegenwoordig beduidend minder boven- en ondergrondse ruimte beschikbaar voor het stedelijk groen, wél wordt er veel meer nadruk gelegd op de (zakelijke) betekenis van bomen. Welke economische en ecologische functie vervullen ze? Hoe dragen ze bij aan het imago van de stad?

De invloed van deze ontwikkelingen op de bomenbeheerder is aanzienlijk. Tegenwoordig zijn de belangen rond bomen groter dan ooit en lijken steeds meer partijen invloed te hebben op de te nemen beslissingen. Van mondige inwoners tot politici, van stadsontwikkeling tot belangenorganisaties... en dat stelt uiteraard nieuwe eisen aan de bomenbeheerder. Anno 2016 is hij een teamspeler en regisseur die bekend moet zijn met beleid, processen, databeheer en vooral: communicatie. Ook wordt hij geacht zijn bestedingen steeds grondiger te verantwoorden.

Multidisciplinair

Verandering is er niet alleen op het financiële vlak, maar ook op het gebied van kennis. 'Vroeger' kende de beheerder zijn omgeving en zijn bomen als geen ander. Vaak bleef hij lang bij zijn gemeente werkzaam en was hij een 'baken van kennis'. Dat komt nu onder druk te staan. Het ambtenarenapparaat krimpt, kennis en ervaring vloeien weg en overall vindt schaalvergroting plaats. Feitelijk zien we een verschuiving van micro- naar makro kennis. De moderne beheerder wordt geacht het volledige overzicht te hebben, multidisciplinair bezig te zijn en bij zijn beslissingen rekening te houden met een scala aan belangen.

We zien dus veel veranderingen en spanningen die de kwaliteit van het openbaar groen onder druk zetten. En gemeenten reageren daarop. Eerst zagen we dat gemeenten de eigen dienst extern gingen onderbrengen, een samenwerkingsverband zochten met andere gemeenten of fuseerden. Vandaag de dag zien we vooral ambtelijke fusies, regiegemeenten en gezamenlijke inkoop. En hier en daar wordt al voorzichtig geëxperimenteerd met het volledig uitbesteden van het bomenbeheer. Op zich heldere bezuinigungsstrategieën, die allemaal hun oorsprong vinden in de wens om gunstiger in te kopen. Maar is het niet beter om te streven naar meer *efficiency* en effectiviteit?

Procesbeheersing

Als antwoord heeft Bomenwacht Nederland het programma Strategisch Bomenbeheer® ontwikkeld. Dit programma brengt alle werkzaamheden rond bomen - van strategie tot uitvoering - in beeld. Ketenregie en procesbeheersing zijn daarin de sleutelwoorden. 'Meer doen met minder' valt te realiseren door op alle niveaus van de organisatie verbindingen aan te brengen. Zo verkrijgen de betrokken partijen inzicht in de processen die de kwaliteit van het bomenbestand moeten waarborgen. Inmiddels hebben diverse gemeenten Bomenwacht Nederland ingeschakeld om het beheerproces in kaart te brengen, waaronder dus de gemeente Capelle aan den IJssel. Samen verbinden zij instrumenten, mensen en afdelingen, zodat er één geheel ontstaat. Een netwerk waarin iedereen gezamenlijk werkt aan de gestelde doelen: krachtig beleid, systematisch beheer en een bomenbestand dat veilig én op orde is. ●

GEMEENTEAMBTENAREN OVER STRATEGISCH BOMENBEHEER

'Al een hele tijd wist ik dat het beheer toch anders moest kunnen. Met meer efficiency en meer kwaliteit.'

Loek Huizinga, gemeente Capelle aan den IJssel

'Intern informeren wij elkaar nu goed over de productprocessen. We bespreken niet zozeer de inhoud, maar juist de voortgang en de dilemma's rondom bomen en de invulling van onze rollen.'

Mirjam van der Graaf, gemeente Amersfoort

'Inzicht in de conditie en kwaliteit van ál onze bomen, voldoende groei-ruimte voor nieuwe bomen... daar gaan we voor. Steeds in goed overleg met alle belanghebbenden.'

Paul Wolvers, gemeente Lisse

'Met z'n allen weten we nu waar we aan toe zijn. Het proces is helderder dan ooit.'

Geert van den Ouweland, gemeente Loon op Zand

'Geen open eindjes meer, dus tijd om alvast te kijken naar de grotere keuzes voor de toekomst. Altijd willen we vooruit - óók met ons bomenbeheer.'

Wouter Baack, gemeente Almere

Een benadering van het gehele proces voor bomenbeheer maakt het mogelijk om inzet van kennis, uitvoering en databeheer te optimaliseren. De rollen worden duidelijk en daarmee de samenhang van werkzaamheden en waardering van alle betrokkenen onderling.'

Marika Kerstens, gemeente Waddinxveen